

Banen boven bezuinigen

Het linkse alternatief

GroenLinks Tweede Kamerfractie
Tegenbegroting 2014
Den Haag, september 2013

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

Stel je voor.

Mensen tellen en niet cijfers

Banen boven bezuinigingen

Schone lucht, in plaats van een dure energierekening,

Goede, betaalbare zorg.

Met deze tegenbegroting laat GroenLinks zien dat het kan.

Verantwoorde financiële beslissingen nemen en tegelijkertijd investeren in werk, zorg, schone energie, goed openbaar vervoer en onderwijs.

Inleiding

Het leven zit heel eenvoudig in elkaar voor dit kabinet. Welke probleem er ook opdoemt, de oplossing is altijd dezelfde. Bezuinigen. De werkloosheid loopt op, de crisis wordt dieper en dieper, steeds meer mensen hebben moeite de touwtjes aan elkaar te knopen. Zes miljard extra bezuinigen brengt een oplossing voor de crisis niet dichterbij.

GroenLinks maakt andere keuzes. Niet extra bezuinigen, maar slim investeren. Zodat de economie weer gaat draaien én we Nederland tegelijkertijd klaarmaken voor de toekomst.

Dat vraag allereerst om een effectieve aanpak van de werkloosheid. Het kabinet doet daar veel te weinig aan. GroenLinks zet vol in op werk, onder andere door de arbeidskosten voor werkgevers fors te verlagen, zodat zij weer mensen aan gaan nemen.

Hoe we dit kunnen betalen?

Door het verstoken van grote hoeveelheden olie en gas, het vervuilen van onze lucht en ons water, zwaarder te belasten. Van de meest vermogende vragen we een extra bijdrage. Dit resulteert in meer werkgelegenheid en een duurzame, solidaire samenleving.

Met deze tegenbegroting laat GroenLinks zien wat er mogelijk is als we andere keuzes durven te maken. Dit is de vertaling van onze idealen. Op basis daarvan blijven wij in gesprek met het kabinet over hoe we Nederland sterker uit de crisis kunnen laten komen. De maatregelen van het kabinet beoordelen wij op: het creëren van meer werk, meer duurzame energie en de rekening eerlijk delen.

Niet extra bezuinigen

Zodat de economie kan herstellen

De economische crisis veroorzaakt een groot tekort op de overheidsbegroting. Dat tekort moet worden weggewerkt, zo snel als economisch en sociaal verantwoord is. De zes miljard die dit kabinet wil bezuinigen is dat niet. De schuldenberg van de overheid is fors, maar door zo hard te bezuinigen rem je op korte termijn de vraag. Deze vraag is juist nodig om de economie weer uit het slop te trekken.

Dit kabinet roept mensen op vooral koelkasten en auto's te kopen. Maar dat is onverantwoord. De schuldenberg van huishoudens en bedrijven bedraagt momenteel 127% van het BBP. Daar is nu de sterkste behoefte aan schuldenafbouw. Wat ons betreft is de overheid dus de aangewezen partij om op korte termijn de economie te stimuleren.

GroenLinks maakt dat mogelijk door de overheid te laten investeren. Niet in milieuvervuilende zaken, maar in zaken die onze economie op termijn sterker en duurzamer maken, zoals schone energie, werk en onderwijs. De belastingen voor bedrijven en huishoudens gaan juist omlaag.

Het is onverstandig om bij iedere tegenvallende economische raming nieuwe, pijnlijke bezuinigingen aankondigen, zoals dit kabinet doet. Dat leidt tot onrust, terwijl mensen, meer dan ooit, behoefte hebben aan duidelijkheid.

Het is nodig dat we dan wel kiezen voor echte hervormingen, zoals het geleidelijk verder beperken van de hypotheekrenteaftrek. Zo maken we de overheidsfinanciën op lange termijn sterker en kunnen we op de korte termijn iets rustiger aan doen met het terugdringen van het begrotingstekort.

Dit laatste betekent overigens niet dat dit kabinet ontslagen wordt van de plicht om kritisch naar haar uitgaven te kijken. Bezuinigen om het bezuinigen is niet de stijl van GroenLinks. Achter bezuinigingen hoort een visie schuil te gaan die breder is dan het terugdringen van het overheidstekort alleen. GroenLinks wil dat bezuinigingen bijdragen aan een goed milieu, werkgelegenheid en meer solidariteit tussen rijk en arm. Wij roepen het kabinet daarom op te stoppen met onnodige zaken als meer asfalt, de JSF en hoge topinkomens in de zorg. De overheidsinkomsten zou het kabinet moeten vergroten door vervuilende bedrijven te laten betalen voor de milieuschade

die zij veroorzaken en door de meest vermogenden in ons land een extra steentje te laten bijdragen. Zo komen we duurzaam en sociaal de crisis uit.

OVERZICHT: financieel kader GroenLinks 2014			
Toename overheidstekort	€ 6 mld	Belastingverlaging bedrijven	€ 1 mld
Belastingverhoging buitenland	€ 0,3 mld	Belastingverlaging gezinnen	€ 2,7 mld
		Netto investeringen	€ 2,6 mld
TOTAAL	€ 6,3 mld		€ 6,3 mld

Kiezen voor werk

In plaats van voor vervuiling

De werkloosheid loopt op tot historische hoogte. Bijna 700.000 mensen willen graag werken maar kunnen geen baan vinden. Zij hebben daadkracht en realisme nodig en geen holle woorden over een participatiemaatschappij.

Het kabinet komt niet verder dan 300 miljoen euro in 2014 beschikbaar stellen voor sectorplanen. Dit is te weinig en bovendien zijn de plannen niet effectief. Zeker als je deze 300 miljoen plaatst tegenover 6 miljard extra bezuinigingen. De aanpak van het kabinet is een doekje voor het bloeden, waar in het beste geval slechts enkelen van kunnen profiteren.

GroenLinks legt zich er niet bij neer dat zoveel mensen onvrijwillig thuis zitten. Daarom kiezen wij er voor niet extra te bezuinigen maar juist fors te investeren in het vergroten van de werkgelegenheid. In Nederland gebeurt al jaren iets raars: we belasten dat wat we de moeite waard vinden het zwaarst van alles. Over inkomen dat je met je eigen handen of hoofd bij elkaar hebt gewerkt betaal je veel belasting, terwijl je het milieu kan vervuilen zonder dat het je iets kost. De miljoenennota leert ons dat de overheid 10x zoveel belasting ontvangt door het belasten van werk dan door het belasten van vervuiling. GroenLinks brengt hier verandering in.

We verlagen de werkgeverspremies, zodat het voor bedrijven een stuk goedkoper wordt om mensen in dienst te nemen. Een half miljard euro gaat naar de kinderopvang. GroenLinks heeft daarbij extra oog voor de kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Iedereen mee laten doen kan alleen als de kansen op de arbeidsmarkt eerlijker worden verdeeld. Juist de groepen die nu aan de zijlijn blijven staan, krijgen daarom een extra steuntje in de rug. Zo wordt het voor werkgevers financieel extra aantrekkelijk om langdurig werklozen, ouderen en laagopgeleide jongeren in dienst te nemen.

Tot slot maken we werken lonender. De belasting die je betaalt over je inkomen daalt fors. Zo zorgt GroenLinks dat echt iedereen mee kan doen.

OVERZICHT: lastenverlichting GroenLinks 2014

Lagere inkomstenbelasting	€ 5,7 mld	Milieu- belastingen	€ 9,5 mld
Lagere werkgeverspremies	€ 8,8 mld		
Goedkoper maken in dienst nemen ouderen, jongeren, langdurig werklozen en laag opgeleide jongeren	€ 1 mld		
Kinderopvang	€ 0,5 mld		

Kiezen voor schone energie

Met voordelen nu en voor toekomstige generaties

Niemand gelooft nog dat de omslag naar een duurzame economie overbodig is. Toch worden maar minimale stappen gezet om tot zo'n economie te komen. Het energieakkoord is een goede eerste stap, maar niet de radicale trendbreuk naar de groene samenleving die GroenLinks nastreeft.

Een duurzame koers is niet alleen belangrijk voor de mensen nu, maar ook absoluut noodzakelijk voor toekomstige generaties. De belangrijkste voorwaarde voor een duurzame samenleving is dat we anders met onze energie omgaan dan we nu doen. Oude, vervuilende industrieën wentelen de kosten van de milieuvervuiling die zij veroorzaken ongestraft af op de samenleving. Wat ons betreft komt hier snel een einde aan.

Daarom kiest GroenLinks voor een verplicht aandeel duurzame energie. Waar dit kabinet haar ambities naar beneden heeft bijgesteld, houdt GroenLinks vast aan de ingeslagen koers: een percentage van 20 procent duurzame stroom in 2020. Op dit moment krijgen grootverbruikers van energie, zoals fabrieken en kassen belastingvoordeel. Daardoor is er geen enkele prikkel om energie te besparen. Wij schaffen dit belastingvoordeel voor grootvervuilers af. We verhogen de belasting op kolenverbruik, zodat de meest vervuilende energiebron het hardst wordt aangepakt.

We trekken geld om huishoudens en bedrijven de omslag naar duurzame energie te kunnen laten maken. We verviervoudigen het budget voor het revolverend fonds voor woningisolatie. Zo kunnen we in plaats van 7% van de huizen, plots een derde van de koopwoning woningvoorraad isoleren. Burgers die zich inzetten om zelf energie op te wekken, worden financieel gesteund door de overheid. Dit kabinet beperkt deze steun tot mensen die zonnepanelen op hun dak kunnen plaatsen. GroenLinks gaat verder. Niet iedereen heeft een eigen dak. Daarom krijgen van ons alle mensen die in hun eigen duurzame energie voorzien, vrijstelling van de energiebelasting.

Door hoge milieueisen te stellen aan producten, vervuiling een prijs te geven en vergroening te belonen, worden we gestimuleerd om te kiezen voor schone energie. Een keuze dus voor een gezond milieu, klimaat en leefomgeving. Een

keuze die eerlijk is tegenover de generaties na ons, maar ook onszelf het voordeel oplevert van meer werkgelegenheid en een lagere energierekening.

OVERZICHT: energiebesparing GroenLinks 2014	
Hogere energiebelasting grootverbruikers 700 mln.	€ 700 mln
Investering woningisolatie 265 mln.	€ 265 mln
Salderen coöperaties 200 mln.	€ 200 mln
Stimuleren innovatieve energiebesparing 500.	€ 500 mln

Kiezen voor slimmere zorg

Zodat zorg voor iedereen betaalbaar blijft

Een steeds groter percentage van wat wij in Nederland met elkaar verdienen, gaat op aan de zorg. Dat hier iets aan moet gebeuren, staat ook voor GroenLinks buiten kijf. Maar dit kabinet kent slechts twee smaken: of mensen hun zorg ontnemen, of mensen meer laten betalen voor hun zorg. In beide gevallen wordt zorg een klasseproduct dat niet meer voor iedereen vrij toegankelijk is. Dat is kortzichtig bezuinigen en niet solidair.

In de zorg doen zich nog vele systeemfouten voor, denk aan foute declaraties, inefficiëntie en veel te hoge inkomens voor bestuurders. Maar we zien ook veel verspilling: van rollators die maar één keer worden gebruikt tot scootmobielen die meer stilstaan dan rijden. Studies wijzen uit dat het slimmer inrichting van de zorg kan leiden tot miljarden besparingen. Het kabinet presenteert slechts pijnlijke, korte termijn maatregelen. Het is nodigeen breed debat te voeren over de vraag hoe we de inrichting van de zorg structureel verbeteren.

Deze bezuinigingen zijn ook niet effectief. De zorg in een instelling is de duurste die er is. Maar het zijn juist de voorzieningen waarmee duurdere instellingszorg voorkomen kan worden, zoals de thuiszorg, dagbesteding en het persoonsgebonden budget, waar het kabinet op bezuinigt. Wij maken deze bezuinigingen ongedaan. Daar tegenover stellen wij bezuinigingen op topinkomens voor bestuurders en medisch specialisten. Ook vergroten we de solidariteit in de zorg door van de meest vermogenden een extra bijdrage te vragen.

GroenLinks kiest ook in de zorg voor lange termijn verbeteringen in plaats van korte termijn gewin.

OVERZICHT: maatregelen zorg GroenLinks 2014	
Beperken topinkomens	€ 100 mln
Vermogenstoets AWBZ	€ 100 mln
Terugdraaien bezuinigingen dagbesteding, huishoudelijke hulp en persoonlijke verzorging	€ 400 mln
Inkomensondersteuning chronisch zieken- en gehandicapten	€ 100 mln

